



**VERSLAG ALGEMENE VERGADERING VAN  
AANDEELHOUDERS GRONINGEN AIRPORT EELDE  
D.D. 21 DECEMBER 2018 - concept**

**AANWEZIG:**

de heer Fr.C.A. Jaspers	-	voorzitter Raad van Commissarissen GAE
de heer P.H.R. Brouns	-	Provincie Groningen
mevrouw J.M.R. Mellies	-	Provincie Groningen
de heer F.W. Hassert	-	Provincie Groningen
de heer F.H.C. Dijkstra	-	Provincie Groningen
de heer C. Bijl	-	Provincie Drenthe
de heer E.G.J. Beuker	-	Provincie Drenthe
de heer G. van Geffen	-	Provincie Drenthe
mevrouw I. Roelfs	-	Provincie Drenthe
de heer J. van Keulen	-	Gemeente Groningen
de heer L. Hellinga	-	Gemeente Groningen
mevrouw A. Otten	-	Gemeente Groningen
mevrouw P. Maaskant	-	Gemeente Groningen
de heer J.H. Lammers	-	Gemeente Tynaarlo
mevrouw. N.Y.D. Schipper-Simonis	-	Gemeente Tynaarlo
de heer R. Leemrijse	-	Gemeente Assen
de heer J. Waindrich	-	Gemeente Assen
mevrouw K.Y. Orsel	-	RvC-lid
de heer O.P.M. van den Brink	-	RvC-lid
de heer J.F. Doddema	-	RvC-lid
de heer J.M. van de Kreeke	-	directeur GAE
de heer G. Baarda	-	manager Finance & Control GAE
mevrouw Th.A. Behling	-	directie-assistente GAE (verslag)

---

**1. OPENING**

De heer Jaspers opent de vergadering en heet allen welkom. De agenda wordt conform vastgesteld.

**2. VERSLAG AVA 20 JUNI 2018**

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

**3. BEGROTING 2019**

De ontwerpbegroting 2019 ligt ter goedkeuring voor en geeft een tekort van € 360.000 weer. In een eerdere scenarioanalyse was een maximaal tekort voorzien van € 775.000 inclusief het inlopen van achterstallige zaken. Op verzoek van de aandeelhouders hebben directie en Raad van Commissarissen dit tekort naar beneden kunnen bijstellen door bezuinigingen en versoberingen door te voeren.



Als uitgangspunt is het scenario 'Toegangspoort voor het Noorden' gehandhaafd zoals eerder onderschreven door de aandeelhouders. Het uitgangspunt is dat de driemaal daagse lijndienst naar Londen Southend gecontinueerd wordt, waardoor de operationele kosten hoog blijven.

De heer Bijl constateert dat de beweging naar een 'sluitende' begroting is gemaakt en dat directie en Raad van Commissarissen hiermee op de goede weg zijn. De heer Bijl waardeert de inzet van de directie en Raad van Commissarissen dat zij in deze korte periode de begroting hebben kunnen aanpassen. De begroting zal in de vergadering formeel echter niet kunnen worden vastgesteld, omdat deze nog moet worden voorgelegd aan de colleges van Gedeputeerde Staten en Burgemeester & Wethouders. Een verdere kostenreductie en opbrengstmaximalisatie gedurende het jaar blijft de doelstelling, waarbij het scenario 'Toegangspoort voor het Noorden' het uitgangspunt blijft. Inhoudelijk zijn er nog een aantal vragen.

De heer Brouns vraagt naar de reden dat opbrengsten naar beneden zijn bijgesteld ten opzichte van de vorige conceptbegroting, naar een verklaring van de verschillende NEDAB-kosten en het Eigen Vermogen en de liquiditeitspositie. Dit laatste in relatie tot de (deel)overmaking van de liquide middelen voor de brandweerkazerne. Er zou dan toch geen sprake kunnen zijn van een liquiditeitsprobleem.

De heer Van de Kreeke beaamt dat er op enig moment druk heeft gestaan op de liquiditeit door een aantal openstaande nota's. In de afgelopen zomer zijn de openstaande nota's voldaan en is er geen sprake meer (geweest) van een liquiditeitsprobleem. De overmaking van liquide middelen voor de brandweerkazerne had overigens hierna plaats. De heer Baarda zal op verzoek van de heer Brouns een overzicht opstellen van de ontwikkeling van het Eigen Vermogen van GAE naar aanleiding van en als onderdeel van de begroting 2019.

*Actie: de heer Baarda*

Ten aanzien van de NEDAB-kosten legt de heer Baarda uit dat de NEDAB-subsidie in beide begrotingen op € 3 miljoen uitkomt, echter wordt dit verwerkt op basis van het door de accountant goedgekeurde model 'Activity Based Costing' waardoor de verdeling over de diverse kostensoorten verschillend kan zijn. De lagere opbrengsten zijn het gevolg van een geringe bijstelling naar beneden van de opbrengsten van o.a. General Aviation en lesverkeer (dit op basis van de forecast van oktober 2018 in plaats van september in de vorige begroting) en van horeca en vastgoed. De opbrengsten van het gereguleerde commerciële verkeer zijn iets naar boven bijgesteld.

De heer Van de Kreeke geeft voorts aan dat de doorgevoerde wijzigingen in de begroting o.a. een aantal tariefverhogingen betreft met daarnaast een optimalisatie van de inzet van operationeel personeel en een aanscherping van de parkeeropbrengsten. Het marketingbudget van GAE is aanzienlijk naar beneden bijgesteld in verband met de beëindiging van de lijndiensten op CPH en MUC. Een aantal ondernemers op de luchthaven heeft hun plannen op GAE aangekondigd, zoals bijv. de uitbreiding van de KLM-luchtvaartschool. De heer Van de Kreeke verwacht dat dit nog een positieve invloed zal hebben in de loop van het jaar evenals de aangekondigde nieuwe bestemming Guernsey. De heer Van de Kreeke benadrukt dat er uiteraard geen concessies zijn gedaan ten aanzien van de veiligheid en er zijn geen zaken opgenomen die nog onzeker zijn.

De heer Jaspers vult aan dat mocht een aanpassing van de begroting opportuun zijn vanwege nieuwe initiatieven, deze aan aandeelhouders zal worden voorgelegd. Er worden momenteel gesprekken gevoerd met een aantal partijen. De heer Van de Kreeke licht deze toe. Er wordt gesproken met een grote airline over het winterseizoen 2019/2020 over de route GRQ-CPH en met een andere airline over GRQ-MUC. Daarnaast heeft een ondernemer met een vliegschool en luchtvaartmaatschappij (gevestigd in Lelystad) zich gemeld die voor eigen rekening en risico een route naar CPH wil gaan uitvoeren met een 18-zitter. Deze maatschappij verzorgt o.a. ook een lijndienst tussen Münster Onsnabrück en Stuttgart. Deze ondernemer ziet het als een puur zakelijke route (duurdere tickets). De directie heeft deze ondernemer wel aangegeven dat er voorkeur is voor een grote airline op deze route. En als derde heeft zich een partij gemeld die bezig is met de opstart van een airline op Maastricht en ook voor GAE iets zou willen betekenen.

De heer Van Keulen is van mening dat GAE te lang alleen van Nordica afhankelijk is geweest en hoopt dat heel actief wordt gezocht naar meerdere partijen. De heer Van den Brink geeft aan dat constant gesprekken plaatsvinden met diverse airlines en dat dit een on-going proces bij GAE is.

Inzake de investeringsbegroting ontvangt de heer Brouns graag eerst meer informatie over nut en noodzaak van de nieuwbouw van de brandweerkazerne, alvorens in 2019 hierin geïnvesteerd kan worden. Hij gaat ervan uit dat er nog geen harde verplichtingen zijn aangegaan, omdat dit zich dit nog in de offertefase bevindt. De heer Van de Kreeke geeft aan dat hier twee aspecten aan de orde zijn:

### **1. Vliegveiligheid**

Door het gespecialiseerde bureau Falck is een aantal jaren geleden onderzoek gedaan naar de staat en locatie van de brandweerkazerne. In verband met de internationale eisen zal de brandweerkazerne naar een locatie moeten worden verplaatst die dicht bij de huidige (verlengde) baan gesitueerd is, om zo een kortere opkomsttijd te bewerkstelligen. De luchthavenbrandweer dient alle locaties binnen 3 minuten te kunnen aanrijden om daar een eerste inzet te kunnen doen. Aan deze eis kan nog steeds niet worden voldaan, maar er is geen marge. De locatie van de kazerne is niet optimaal, door de afstand tot de baan en doordat de wagens bij de uitruk een platform oversteken, waar ook de Traumaheli opereert. Dit levert significante risico's op, die alleen opgelost worden door de kazerne te verplaatsen.

### **2. ARBO en milieu**

De brandweerkazerne voldoet al lange tijd niet meer aan de huidige eisen van ARBO- en milieuaspecten. GAE heeft steeds uitstel gekregen van Gemeente Tynaarlo (Bevoegd Gezag) gezien de bestaande intentie tot nieuwbouw. Echter nu heeft Gemeente Tynaarlo, bij monde van Burgemeester Thijsen, een aantal keren aangegeven dat zij per 1 januari 2020 zullen handhaven. De brandweerkazerne zal ofwel moeten worden verlaten of verbouwd moeten worden. De heer Lammers bevestigt de uitspraak van Burgemeester Thijsen.

De heer Brouns geeft aan dat hij eerst de wettelijke grondslag van beide genoemde punten wil inzien, alvorens Provincie Groningen zal investeren in de nieuwbouw. De directie zegt toe het rapport Falck nogmaals te verstrekken en de heer Lammers zorgt voor toezending van de betreffende handhavinginformatie aan de aandeelhouders. *Actie: de heren Van de Kreeke en Lammers*

De heer Bijl sluit aan met de mededeling dat over veiligheid uiteraard niet valt te onderhandelen en dat de aandeelhouders daarvoor staan, maar dat inzage in deze documenten benodigd is. Het nemen van besluiten hieromtrent zijn door de huidige ontwikkelingen onder druk komen te staan. De heer Leemrijse sluit aan met de mededeling dat ook hij deze informatie vooraf zeker van belang acht.

Op nogmaals de vraag of de opbrengsten niet dusdanig verhoogd konden worden om zo in 2019 tot een sluitende begroting te komen, antwoordt de heer Van de Kreeke dat deze begroting realistisch is opgesteld en dat hierin geen zaken zijn opgenomen die nog niet bekend zijn, er zijn geen concessies ten aanzien van de veiligheid gedaan en het scenario voor SEN is gehandhaafd met daarbij de benodigde (stevige) inzet van handlingpersoneel. De inzet zal zijn om het jaar 2019 beter af te sluiten dan nu begroot.

### Samenvatting:

De heer Bijl vat samen dat de positieve beweging naar een sluitende begroting is ingezet, waarvoor waardering. De aandeelhouders verwachten een blijvende inzet om te komen tot een nullijn en een uitstraling van de luchthaven dat men hiermee bezig blijft. De aandeelhouders stellen voor 2019 de NEDAB-subsidie ter beschikking van maximaal € 3 miljoen en er wordt geen andere bijdrage gevraagd. Er wordt niet getornd aan de veiligheidseisen. Voorts onderschrijven de aandeelhouders de stelling dat GAE blijft werken aan nieuwe ontwikkelingen en uitbreiding van bestemmingen. Inzage in de balanspositie wordt aan de aandeelhouders verstrekt alsmede de onderliggende documenten voor de nieuwbouw van de brandweerkazerne, alvorens hierin wordt geïnvesteerd.



Besluiten:

**1. Begroting 2019**

Inzake de vaststelling van de begroting 2019 wordt besloten de eerste twee maanden van 2019 de conceptbegroting te laten dienen als werkbegroting en januari / februari de uitgewerkte begroting ter vaststelling aan de colleges voor te leggen.

**2. Beleidsuitspraak vasthouden strategie 'Toegangspoort voor het Noorden':**

In de vergadering wordt (nogmaals) bekrachtigd dat door de aandeelhouders wordt vastgehouden aan de strategische keuze van "Toegangspoort voor het Noorden" (hubstrategie). De lijnverbinding met Londen maakt hiervan deel uit, alsmede het zo spoedig mogelijk doorstarten van de lijnverbindingen met Kopenhagen en/of München. De heer Brouns heeft de behoefte om zicht te hebben op hoe de directie invulling gaat geven aan deze strategische keuze met een bespiegeling hierover van de Raad van Commissarissen. Dit wordt toegezegd door de voorzitter.

*Actie: directie en Raad van Commissarissen*

**3. NEDAB-subsidie**

Voor 2019 stellen de aandeelhouders de jaarlijkse NEDAB-subsidie ter beschikking ad. € 3 miljoen. De heer Brouns vult aan dat deze subsidie op basis van werkelijk gemaakte kosten wordt beschikt.

**4. Opschorting splitsing LEM/LOM**

Er zal pas op de plaats worden gemaakt met de voorbereidingen voor de splitsing van LEM/LOM in verband met de huidige ontwikkelingen. Een visie op het LEM/LOM-traject alsmede de timing ervan zal door de directie en Raad van Commissarissen op schrift worden gesteld

*Actie: directie en Raad van Commissarissen.*

De heer Van Keulen merkt overigens op dat dit traject om redenen kan worden opgeschort, echter dat in zijn geheel niet hiervan kan worden afgezien aangezien dan feitelijk van de strategische besluitvorming tot 'Toegangspoort voor het Noorden' wordt afgeweken. De heer Bijl bevestigt dit.

**5. Strategie Ministerie/Schiphol Group**

De aandeelhouders spreken hun steun uit voor de strategie van directie en RvC om met het Ministerie van Infrastructuur & Waterstaat (positionering GAE in de Luchtvaartnota) en de Schiphol Group (toekomstige samenwerking) in gesprek te gaan.

**4. WAT VERDER TER TAFEL KOMT**

De heer Bijl geeft aan dat er kort voor de vergadering een bericht richting aandeelhouders is gestuurd inzake terugkoppeling over het routefonds, maar dat er geen tijd is geweest deze te bestuderen. De notitie wordt voornamelijk ter kennisgeving aangenomen. Indien opportuun, zullen de aandeelhouders hierop terugkomen.

**5. SLUITING**

Niets meer aan de orde zijnde, sluit de heer Jaspers de vergadering en dankt allen voor hun aanwezigheid en inbreng.